

"NOWY ŚWIAT"
IS THE LARGEST
POLISH A. B. C.
NEWSPAPER IN
AMERICA, PUBLISHED
WITHOUT ORGANIZA-
TION SUPPORT

Nowy Świat

THE POLISH MORNING WORLD.

W SILNEM I OD ŻAD-
NEJ ORGANIZACJI
NIEZALEŻNEM PISMIE
WYRAZA SIĘ SIŁA
SPOŁECZEŃSTWA,
KTÓREMU ONO SŁUŻY.

No. 134. ROK XXIII DAILY AND SUNDAY. NEW YORK, ŚRODA, 15 MAJA, (WEDNESDAY, MAY 15), 1935.

Entered as Second Class Matter Post Office, New York, N. Y. CENA 3 CENTY.

NA RAMIONACH SWYCH OD KIELC NA WAWEL LEGJONIŚCI PONIOSĄ TRUMNĘ KOMENDANTA

ŻAŁOBA WŚRÓD MNIEJSZOŚCI NA- RODOWYCH I WYZNANIOWYCH

WSPÓLNIE SKŁADAJĄ HOŁD ZASŁUGOM BUDOWNI-
CZEGO PAŃSTWA POLSKIEGO

Najwyższe dobro wszystkich obywateli było Jego celem.

WARSZAWA, (Pat), 14 maja. — Wszystkie odłamy mniejszości narodowych i wyznaniowych przyłączyły się do żałoby narodu polskiego. Koła ukraińskie wystąpiły z manifestacjami dającymi wyraz uczuciom ludności ukraińskiej w Polsce wobec zgonu Budowicznego państwa. Delegacje organizacji ukraińskich złożyły kondolencje na ręce wojewody lwowskiego. W trzech województwach południowo-wschodnich oraz na Wołyniu odbyły się zebrania żałobne ludności polskiej, ukraińskiej i żydowskiej. Do starostów zgłaszają się delegacje z kondolencjami. Również mniejszość niemiecka zsolidaryzowała się z żałobą Polski. Wczoraj „Deutsche Vereinigung”, dziś zaś „Volksbund” śląski wystosowały do Prezydenta depeche, zapewnijające o głębokim współczuciu. Społeczeństwo żydowskie w niezliczonych depechach i uchwałach swych organizacji ze związkiem rabinów na czele przyłączyło się gremjalnie do ogólnego żalu i żałoby. Związek Żydów, uczestników walk o niepodległość Polski, wydał odezwę, w której stwierdza, że w chaosie rozbieżnych prądów różnych krajów Europy, Marszałek wysiłkiem swej woli i genjuszem zdołał uchronić państwo od wejścia na obce szlaki, realizując Polskę jako wspólne najwyższe dobro wszystkich obywateli. Na zebraniu przedsejzorowem cerkwi prawosławnej metropolita Dionizy wygłosił mowę, w której oddał hołd pamięci Marszałka, za którego duszę odprawiono następnie egzekwie.

ISTOTNE ZNACZENIE DEMONSTRACJI ŻAŁOBNYCH W NIEMCZECH.

SYMPATJE DLA POLSKI OSŁANIAJĄ TROSKĘ

KRÓL-DUCH WRACA

ZGON WODZA POGRAŻYŁ CAŁY NARÓD POLSKI W ŻAŁOBIE

W najdalszych zakątkach kraju odbywają się obchody żałobne.

ŚLUBOWANIE LEGJONISTÓW I PEOWIAKÓW NA WIerność IDEALOM WSKRZESICIELA OJCZYZNY.

WARSZAWA (Pat), 14 maja. — Cały kraj pogrążony w głębokiej żałobie z powodu zgonu Wodza Narodu, uczcił wczoraj samorzutnie pamięć Marszałka. Przez cały dzień odbywały się we wszystkich miastach i miasteczkach i najodleglejszych nawet zakątkach żałobne manifestacje, w których miejscowa ludność w skupieniu i powadze dawała wyraz żałobie i bólowi na wieść o olbrzymiej stracie, poniesionej przez Polskę. W podniosłej uroczystości w Oleandrach pod Krakowem wzięło udział kilkadziesiąt tysięcy ludzi. Obchód, pełen majestatycznej powagi odbył się wśród sztandarów otaczających popiersie Marszałka ustawione na wysokim cokole.

Senat Uniwersytetu Jagiellońskiego, którego Marszałek był Doktorem „honoris causa”, odbył nadzwyczajne żałobne posiedzenie, na którym postanowił uczcić w trwały sposób pamięć Marszałka.

W wielu miejscowościach wstrzymano pracę na 10 minut na znak żałoby.

Zainicjowana została samorzutnie zbiórka na pomnik Marszałka.

Ślubowanie Legionistów i Peowiaków.

WARSZAWA, (Pat), 14 maja.

Rząd włoski reprezentować będzie ambasador Bastiannini, armję włoską specjalna delegacja z generałem Grazioli na czele.

Zamiast kwiatów pomnik wiecznej chwały.

WARSZAWA, (Pat), 14 maja. Pod przewodnictwem premiera Sławka odbyło się dziś posiedzenie Rady Ministrów, na którym uchwalono, że pogrzeb Marszałka odbędzie się na bazarze Pałacu

sie rozbieżnych prądów różnych krajów Europy, Marszałek wysiłkiem swej woli i genjuszem zdołał uchronić państwo od wejścia na obce szlaki, realizując Polskę jako wspólne najwyższe dobro wszystkich obywateli. Na zebraniu przedsoborowym cerkwi prawosławnej metropolita Dionizy wygłosił mowę, w której oddał hołd pamięci Marszałka, za którego duszę odprawiono następnie egzekwie.

ISTOTNE ZNACZENIE DEMONSTRACJI ŻAŁOBNYCH W NIEMCZECH.

SYMPATJE DLA POLSKI OSŁANIAJĄ TROSKĘ O JUTRO POLITYCZNE NIEMIEC.

**Kanclerz Hitler wysyła na pogrzeb generała Goeringa,
jako przedstawiciela Rzeszy.**

BERLIN, 14 maja. — Po za kondolencjami (berliński korespondent Times'a p. Otto D. Tolischus, opisując żałobę Niemiec z powodu śmierci Marszałka Piłsudskiego i podając wiadomość o wydelegowaniu na pogrzeb jako oficjalnego przedstawiciela Rzeszy premiera pruskiego i ministra lotniczego gen. Goeringa) — kryje się głęboka troska, ogarniająca rząd niemiecki szukający odpowiedzi na pytanie, jakie skutki pociągnie za sobą śmierć Marszałka dla tak ciężkiej obecnej sytuacji Niemiec w polityce międzynarodowej.

W niemieckich kołach oficjalnych nigdy nie żywiono złudzeń co do istotnych intencji Marszałka Piłsudskiego, który zawsze miał na widoku tylko dobro Polski, i nie zawahał się zagrać w otwarte karty z kanclerzem Hit-

lerem po dojściu jego do władzy, choć wiedział dobrze, że może to doprowadzić do wojny. Ale o tej grze w otwarte karty niewiele wie publiczność niemiecka. Inspirowane komentarze prasy niemieckiej przedstawiają Marszałka Piłsudskiego jako przyjaciela Niemiec, który okazał więcej niż ktokolwiek inny zrozumienia dla ciężkiej sytuacji Niemiec.

W długich, pełnych najwyższego uznania wspomnieniach pozgonnych prasa niemiecka przedstawia Marszałka jako niezłomnego rewolucjonistę, który uważał Rosję za głównego śmiertelnego wroga Polski i który przymusowy pobyt w murach twierdzy magdeburgskiej, w której traktowano go jako więźnia honorowego, znosił z „dobrym humorem”.

OKRĘT „KOŚCIUSZKO” ŁADUJE W HOBOKEN

Przyjęcie na przystani i na statku. — Przyjazd inżyniera Szczepanika. — Akademia z racji zgonu Marszałka.

NEW YORK, 14 maja. — Okręt „Kościszko” przybił do nowej przystani linii Gdynia Ameryka w Hoboken we wtorek popołudniu. W salonie recepcyjnym odbyła się krótka ceremonia powitalna. Mowy wygłosili prezes Izby Handlowej w Hoboken p. Haly Hatcher, p. Ogden Hammond b. ambasador amer. w Hiszpanji, dyr. Kutyłowski, red. Prażmowski i mec. Supiński. Później odbyło się przyjęcie na statku dla zaproszonych gości, wchodzących w skład komitetu przyjęcia.

Wśród pasażerów, którzy przybyli z Polski, znajdował się inżynier Szczepanik, syn wynalazcy filmu kolorowego, który młody uczonec udoskonalił. Udaje się on z wynalazkiem do Hollywood. Inż. Szczepanika witał red. Piątkiewicz z „Dziennika Związkowe-

go” który specjalnie przybył po gościa z Chicago.

Wiadomość o zgonie Marszałka Piłsudskiego otrzymano na parowcu w poniedziałek o 3 rano. Tegoż dnia odbyła się akademja żałobna, podczas której kapitan Borkowski wygłosił przemówienie. Grupa pasażerów Żydów urządziła osobne nabożeństwo, na jakie zaprosiła całą załogę i jadących. Nabożeństwo zakończono odśpiewaniem po polsku „Boże coś Polskę”.

Delegacje Polonji Zagranicznej

WARSZAWA, (Pat), 14 maja. Na pogrzeb Marszałka spodziewane są liczne delegacje Polonji zagranicznej. Już sygnalizowano przyjazd tysiąca Polaków z Czech-Słowacji. Spodziewane są również delegacje polskie z Francji i Niemiec.

RYS. HENRYK ARCHACKI

Dobrze zasłużyłeś się Ojczyźnie naszej. Wracasz, Królu-Duchu, po wędrówce samotnej, po życiu pełnym trudów i cierpień i zawodów i zwycięstw. Spełniłeś swe zadanie zaszczytnie, boć Ciebie wybraliśmy byś poszedł i wpierv ducha wyzwolił, później granice Polski.

Złóż miecz swój w ręce Chrobrego. Buławę oddaj Bolesławowi. Otrząśnij się z pyłu ziemskiego, ogrzej się pod skrzydłami Białego Orła i pozostań z nami do chwili, gdy przeznaczenie Polski znowu nas wezwie.

POLSKA KROCZY DROGĄ WSKAZANĄ PRZEZ WODZĄ

**Ci, którym przekazał władzę, wiernie strzec
będą Jego ostatniej woli.**

MARSZAŁEK PRACOWAŁ DO OSTATNIEJ CHWILI.

**W sobotę konferował z Beckiem — w niedzielę pożegnał
się z generałem Rydzem-Śmigłym.**

WARSZAWA, (Prasa Zjednoczona), 14 maja. — Społeczeństwo polskie, oplakujące zgon Marszałka Józefa Piłsudskiego, wierzy głęboko że następcy Jego w niczem nie odstąpią od Jego wskazań. Generał Edward Rydz-Śmigły który objął po zmarłym Marszałku stanowisko Generalnego Inspektora Armji czyli naczelnego jej wodza uważany jest za ucznia, tak oddanego ideałom wodza, że Marszałek nie mógł złożyć dowództwa w lepsze i pewniej sze ręce.

Piękne Aleje Ujazdowskie w części przelegającej do Belwederu zapełniły się tłumami mieszkańców stolicy cisnących się do wrót belwederskich z obnażonymi głowami. Pada deszcz z gradem na zmianę.

**Dzień pogrzebu dotąd nie
wyznaczony.**

Ostateczne decyzje w sprawie pogrzebu dotąd jeszcze nie zostały powzięte wobec ciężkiej choroby pani Marszałkowej Piłsudskiej, dotkniętej atakiem sercowym po śmierci Marszałka.

W każdym razie pogrzeb odbędzie się na Wawelu. Rada ministrów powierzyła znanemu rzeźbiarzowi warszawskiemu dozor nad wykonaniem srebrnej

niedzielę wieczorem. W sobotę Marszałek, leżąc już na łożu śmierci przyjął ministra spraw zagranicznych Becka, by przedyskutować z nim jeszcze sprawy pozostające w związku z wizytą francuskiego ministra Laval'a i projektem Paktu Wschodniego. W niedzielę Marszałek Piłsudski przyjął generała Edwarda Rydza Śmigłego, dawnego przyjaciela i pomocnika, mianowanego obecnie następcą Marszałka Piłsudskiego na stanowisko Generalnego Inspektora Armji Polskiej.

Iskierki telegraficzne Havasa

WARSZAWA. — Gazeta Polska pisze: Piłsudski był największym Polakiem wszystkich czasów. Przysięgamy, że staniemy się narodem godnym miana narodu, który wydał Piłsudskiego.

WARSZAWA. — Stan Pani Marszałkowej Piłsudskiej o tyle się poprawił, że mogła przyjąć kilka osób, które ją odwiedziły.

STANISŁAW HAUSNER RZEKOMO GOTOWY DO ODLOTU TRANSATLANTYCKIEGO

**ROBI OSTATNIE PRZYGOTOWANIA W DETROIT,
SKĄD RUSZY W PODRÓŻ DO WARSZAWY**

Samolot zapłacony — czeka tylko na gazolinę i pogodę.

DETROIT, 14 maja. — Przybył tu dzisiaj lotnik polsko-amerykański Stanisław Hausner celem dokonania ostatnich przygotowań na lot transatlantyczny z Detroit do Warszawy. Polskie pisma lokalne donoszą, że samolot jest wyplacony i że obecnie Hausner czeka tylko na instalowanie instrumentów, gazolinę i pogodę. Data odlotu ustalona ma być rzekomo w czerwcu.

dzenie, na którym postanowił uczcić w trwały sposób pamięć Marszałka.

W wielu miejscowościach wstrzymano pracę na 10 minut na znak żałoby.

Zainicjowana została samorzutnie zbiórka na pomnik Marszałka.

**Ślubowanie Legionistów
i Peowiaków.**

WARSZAWA, (Pat), 14 maja. Członkowie Związku Legionistów i Peowiaków składają na ręce swych przełożonych ślubowanie wytrwania w ideałach głoszonych przez Wskresiciela Polski.

W wielu miejscowościach urządzane są symboliczne kaplice żałobne. Władze duchowne zarządziły bicie dzwonów aż do dnia pogrzebu i nabożeństwa żałobne.

Tłumy oblegają Belweder.

WARSZAWA, (Pat), 14 maja. Delegacje i tłumy ludności napływają w dalszym ciągu do Belwederu, by złożyć hołd zwłokom Marszałka.

Ciała wystawione będzie w katedrze św. Jana. Uczniowie Szkoły Sztuk Pięknych kuja srebrną trumnę. Data pogrzebu jeszcze nie ustalona.

**Olbrzymia manifestacja
w Oleandrach.**

KRAKÓW, (Pat), 14 maja. — Dziś wieczorem w historycznych Oleandrach, skąd 1914 roku wyruszyła pod wodzą Komendanta Pierwsza Kadrowa, odbyła się olbrzymia manifestacja ludności z udziałem władz, celem złożenia hołdu pamięci Marszałka.

**Marszałek Pétain i min. Laval
reprezentantami Francji.**

WARSZAWA, (Pat), 14 maja. Z Paryża donoszą, że na pogrzebie Marszałka reprezentować będą rząd francuski marszałek Pétain i minister Laval, który zatrzyma się w Warszawie w drodze powrotnej z Moskwy.

Rząd włoski reprezentować będzie ambasador Bastiannini, armję włoską specjalna delegacja z generałem Grazioli na czele.

Zamiast kwiatów pomnik wiecznej chwale.

WARSZAWA, (Pat), 14 maja. Pod przewodnictwem premiera Sławka odbyło się dziś posiedzenie Rady Ministrów, na którym uchwalono, że pogrzeb Marszałka odbędzie się na koszt Państwa. Dalej postanowiono, że żałoba wojska i urzędników państwowych obowiązuje sześć tygodni. Winno się nosić żałobne opaski i nie brać udziału w przyjęciach. Wszelkie widowiska są zawieszane aż do dnia pogrzebu. Składanie wieńców na trumnie Marszałka nie jest przewidziane. Zamiast wieńców, członkowie rządu opodatkowali się na 5.500 złotych na cel budowy kopca Marszałka w Krakowie.

**Eksportacja z Belwederu
do katedry.**

WARSZAWA, (Pat), 14 maja. Zwłoki Marszałka przeniesione będą prawdopodobnie w czwartek wieczorem z Belwederu do Katedry, gdzie pozostaną wystawione na widok publiczny przez 36 godzin. Cała ludność stolicy dopuszczona będzie do hołdowniczej defilady przed trumną.

Obřadki żałobne odprawione będą przez kardynała Kakowskiego.

Z OSTATNIEJ CHWILI

WARSZAWA (Pat), 14 maja. — Wielka sala Belwederu zamieniona została na kaplicę żałobną w której spoczywają zwłoki Marszałka ubranego w mundur marszałkowski z wielką wstęgą orderu Virtuti Militari, z najwyższą odznaką Białego Orła, na katafalku pokrytym purpurą. Na stopniach katafalku umieszczono urnę zawierającą serce Marszałka przy niej zaś leżą szablę Marszałka, czapka legionisty. Nad katafalkiem umieszczono trzy historyczne sztandary Armji Polskiej powite kirem, pierwszy powstania z r. 1831, drugi 1863, trzeci sztandar Legionów z r. 1914.

Stosownie do życzenia Marszałka żadnych kwiatów nie składano oprócz jednego bukietu białych róż od jego córek. W głębi kaplicy czuwa wdowa, córki i bliscy krewni Marszałka. Dokoła katafalku trzymają straż oficerowie, podoficerowie i żołnierze z dobytymi szablami.